

חילופי מעבידים - איך לשמור על הפיצויים?

עו"ד מרגלית אפלבוים וקרן קופרמן ממשד ש.פרידמן ושות', עו"ד

הנושא של חילופי מעבידים בעסקה בה מועברים עובדים מחברה לחברה במסגרת רכישת החברה או רכישת פעילותה אינו מוסדר בצורה מספקת בדיון הישראלי. בשל כך מתעוררים במקרים אלו קשיים שונים מתחום דיני העבודה ומתחום המיסוי.



הנושא של חילופי מעבידים בעסקה בה מועברים עובדים מחברה לחברה במסגרת רכישת החברה או רכישת פעילותה אינו מוסדר בצורה מספקת בדיון הישראלי. בשל כך מתעוררים במקרים אלו קשיים שונים מתחום דיני העבודה ומתחום המיסוי.

אחד הנושאים שמתעוררים בעסקאות מסוג זה הוא בעניין פיצויי פיטורים שנצברו לעובדים בחברה ממנה הם מועברים.

על פי הכללים שנקבעו בפסיקת בתי הדין לעבודה בהעברת עובדים מחברה לחברה (כל עוד לא מדובר בשינוי שם החברה בלבד אלא בשינוי מהותי יותר של הבעלות בחברה בה הועסק העובד) יש צורך לקבל את הסכמת העובד לשינוי ואם העובד לא מסכים לשינוי ומבקש לעזוב בעקבותיו, אותו עובד יהיה זכאי לפיצויי פיטורים. בית הדין פסק כי העובד אינו הפך העובר מיד ליד (פס"ד רמ"א).

אולם פעמים רבות רובם הגדול של העובדים מרוצים מהשינוי וממשיכים לעבוד באותו תפקיד ובאותה עבודה אצל המעביד החדש. במקרה זה בהתאם לקבוע בחוק פיצויי פיטורים, הוותק של העובדים ממשיך ומצטבר גם אצל המעביד החדש כך שבסיסם העסקתם המעביד החדש למעשה יחוב בתשלום פיצויי פיטורים בגין כל תקופת העסקה (גם בגין התקופה בה הועסקו אצל החברה הנרכשת).

בנסיבות אלו כוללים הסכמי הרכישה התייחסות להעברת קופות הפיצויים והתגמולים של העובדים מהחברה שנרכשה לחברה הרוכשת אליה העברו העובדים. העברת העובדים הזאת יוצרת מצב שמבחינה מיסית חלה על העובד חבות מס המחויבת בניכוי מס במקור היות ובהתאם להראות פקודת מס הכנסה, בעת פרישתו של עובד ממקום עבודתו, יחול אירוע המחי"ב במס את הכספים שהפקיד המעביד לטובת העובד בקופת גמל לפיצויים או לקצבה, גם ללא משיכת הכספים בפועל על ידי העובד שפרש.

בפקודה נקבעו מספר הקלות המאפשרות לדחות את אירוע המס. במסגרת ההקלות נקבע, כי ניתן לדחות את מועד חבות המס של כספים שנצברו לקצבה, ממועד פרישתו של העובד ועד למועד משיכת הכספים לקצבה, כמ-10. ניתנת לעובד האפשרות לדחות את מועד חבות המס לגבי כספים שנצברו לפיצויים, עד למועד הפרישה מהמעביד הבא.

אבל עד היום על מנת לממש הקלות אלו היה על העובד שפרש להגיש בקשה לפקיד השומה לדחיית אירוע המס וכך כל עובד ועובד שהועבר במסגרת רכישת פעילות החברה היה צריך להגיש בקשה נפרדת לדחיית אירוע המס.

לאחרונה פרסמה רשות המיסים חוזר הבא לקבוע כללים לפיהם ניתן יהיה לבצע העברת עובדים מרוכזת (שלושה או יותר) ממעביד אחד למשנהו מבלי שיחול אירוע מס בידי העובדים בשל צבירת כספים שהופקדו על ידי המעביד בקופת הגמל, ובמתן פטור מניכוי מס במקור. יצוין, כי החוזר אינו מאפשר העברה של קופה מרכזית לפיצויים ממעביד אחד למשנהו.

ההוראות המפורטות בחוזר תחולנה רק במקרה בו הוגשה בקשה על ידי המעבידים לפקיד השומה לא יאוחר מ-60 יום לפני מועד העברת העובדים תוך פירוט מלא של העובדים המועברים ותוך הסבר השקולים המנחים להעברת העובדים ופקיד השומה נתן לכך אישור מראש. יודגש, כי במקרים של מיזוג או פיצול לא הוסיף את העברת העובדים בין החברות כפרישה ולכן אין צורך במתן אישור זה.

מאחר והעברת העובדים בלא קבלת האישור האמור יוצרת מצב שבו חלה על העובד חבות מס המחויבת בניכוי מס במקור, קובע החוזר מדיניות חדשה לפיה יוטלו על המעבידים סנקציות אם העבירו עובדים בלא אישור מראש של פקיד השומה.

